

STUDENTEN-WEEKBLAD.

Redacteuren: J. B. H. Coenen, W. L. Ghijsen, N. G. Kam,
D. M. G. Koch, J. L. A. Ledeboer, S. H. Stoffel.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is f3,50, bij vooruitbetaling f3,— per jaar.

De jaargang loopt van 1 October tot 30 September. De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

UITGEVER:
J. WALTMAN Jr.
DELFT.

Inzendingen die Dinsdagmiddag 12 uur niet aan het redactie-adres zijn bezorgd, kunnen niet meer in het eerstkomend nummer worden opgenomen.

Het adres voor redactie en administratie is: Binnenwatersloot 33.

Eerstvolgende REDACTIEVERGADERING ten huize van den heer J. B. H. COENEN, Choorstraat 43, op Dinsdag 22 September, ten 4 ure 's namiddags.

DELFTSCH STUDENTENCORPS.

Nog eens groentijd.

Het Nieuws van den Dag van 14 September heeft een hoofdartikel, getiteld „Ontgroenen”, dat aldus aanvangt:

„Als uw zoon slaagt voor het eindexamen H. B. S., dan gaat hij immers naar Delft,” vroeg ik onlangs aan den heer X.

„In geen geval; het is geen lafheid of angst voor een bedorven kindje, als ik u zeg dat ik mijn jongen te goed acht, om bij hartelooze jongelieden als mikpunt te dienen voor al wat leelijk en inhumain is. Zoolang als er gegroend wordt, gaat geen kind van mij naar een academie hier te lande. Een varken wil ik hem niet hebben genaamd; groenloopen moest geen ouder willen, dat zijn kind deed”.

Deze woorden van den heer X., die zijn zoon geen varken wil hebben genoemd, dus waarschijnlijk behoort tot een „stand” die zichzelf respecteert en gerespecteerd wenscht te zien, komen, blijkens de aankondiging aan den kop van dit blad, in 36000 talligen drom neder over en in de hoofden van Neerlands vaders en moeders, die deze geachte courant tot hun dagelijksche lectuur en den inhoud ervan tot een deel van hun dagelijksch gesprek maken. En het zou geen wonder zijn, als zulke woorden een belangrijke invloed uitoefenden op de meeningen omtrent het studentenleven, en in verband daarmee op het aantal namen, dat telken jare op de bekende groene lijsten van Waltman voor den dag komt.

In het verdere verloop van het artikel blijkt, dat noch de schrijver, de heer B., noch zijn zegsman, de heer X., zelf een groentijd hebben meegemaakt, en de voorbeelden en staaltjes die worden aangehaald zijn, behalve het betreurenswaardige, maar op zich zelf staande geval, dat eenige jaren geleden te Utrecht is voorgekomen, van vrij ouden datum — zoo wordt bijv. een critiek op den groentijd uit een almanak van ±1850 aangehaald. Nu weten wij allen hoeveel in den laatsten tijd ten goede in den groentijd veranderd is, hoe de opvatting ervan is gewijzigd, hoe de drinkdwang eerst, nu ook de handtastelijkheden zijn verboden, hoe de immoreele praatjes, vroeger nagenoeg de eenige groentijdconversatie, zich beperken tot enkele kringen van menschen die nog steeds te onbenullig, te wreed of te zinnelijk zijn, om een behoorlijk gesprek te voeren. Het is niet te ontkennen, dat de groentijd vooral in de laatste jaren een ander karakter heeft gekregen, in 't algemeen beschaafder, humaner, meer opvoedend is geworden, en ik aarzel dan ook niet te zeggen, dat mijnsinziens de angst van den heer X. zeer overdreven is, en dat hij gerust zijn jongen naar Delft had kunnen sturen zonder bang te zijn voor lichamelijke, geestelijke of zedelijke corrupties door den groentijd.

Ik zeg dit hier, en ik hoop dat de bladen er notitie van zullen nemen, omdat zulke beweringen, in een groot blad neergeschreven, veel kwaad kunnen doen aan den roep der studentenwereld en aan het corps, en ik meen, dat ik het recht heb, dit hier zoo te zeggen, omdat wel niemand, die mij kent, mij voor een bijzonder groentijds- of corps-enthousiast zal houden, of voor iemand, die voor de fouten van de studentenwereld ooit een bijzondere clementie heeft aan den dag gelegd.

Maar, en nu wend ik mij weer tot de studenten, het artikel geeft mij tevens aanleiding, om nog eens aan mijn verachting uiting te geven over sommigen en sommige handelingen, die nog steeds aanleiding geven tot den slechten roep, die in de maatschappij van den groentijd in 't algemeen verluidd.

Ik wil de dingen bij den naam noemen en vragen: waarvoor dienen de nog steeds gepleegde handtastelijkheden, het biergooien, het voetenbankje spelen, broek uittrekken, vuile praatjes vertellen en gemeene intimiteiten vragen anders dan om te bedekken het akelig, hopeloos gebrek aan eigen geest van den student, anders dan om uiting te geven aan de ruwe, zinnelijke zucht van den bruto, om de baas te spelen over anderen, om die anderen te behandelen als zijn onderdanen.

Waarvoor worden groenen vernederd en op een goedkope, al jaren lang gevolgde manier belachelijk gemaakt, anders dan ter bevrediging van eigen kinderachtige ijdelheid van eerste- of tweede jaars?

Ik heb gezien, en ik heb het door gesprekken met groenen bemerkt, dat deze en dergelijke dingen minder worden, dat er, ook onder de eerste jaars, verscheidenen zijn, die van den groentijd iets beters willen maken, maar toch, er zijn er nog, en ik zou er met name kunnen noemen, ook onder de ouderen, die zich weer de verachting en de rechtmatige verachting van de groenen hebben verworven. Er zijn nog van die lafaards, die den groen als een middel beschouwen om plezier te beleven, of om hun grootheid en getaptheid te doen uitkomen, of om, geniepig wreed, te hooren over en te spreken van wat voor den jongen tot nu toe het intiemste van het leven en der ziel was.

Ik weet dat er velen zijn, die denken als ik, en ik zou wel willen, dat er een sterke publieke opinie tegen deze dingen ontstond; ik zou wel willen dat die velen blijk gaven van die opinie, door aan die heeren te kennen te geven, dat zij zoo'n handelwijze niet goed en niet studenticoos en niet grappig vinden, dat zij zulk optreden niet bewonderen of vergoelijken, maar er tegen protesteeren.

Alleen langs dezen weg is het mogelijk dat aan dit kwaad, dat bij enkele personen bestaat, maar dat aan 't 't corps wordt toegeschreven, een einde komt, alleen langs dezen weg kan de studentenwereld een kwaden naam vermijden, die zij tegenwoordig in 't algemeen niet verdient, maar waartoe slechts enkele harer leden telkens weer aanleiding geven.

S. H. STOFFEL.

SOCIALE AANGELEGENHEDEN EN WETENSCHAP.

De Troonrede.

Dinsdag j.l. is de Tweede Kamer weer bijeengekomen om de door Dr. Kuyper gestelde, door de Koningin uitgesproken troonrede aan te hooren. Zoo ooit, dan blijkt bij deze jaarlijks terugkerende feestelijkheid, welke reële waarde er nog aan het monarchaal gezag moet worden gehecht, in een land als het onze, waar de ministers, en alleen zij het zijn, die regeeren.

We willen het gesprokene eens een weinig nader gaan bezien, en er zoo hier en daar eenige kantteekeningen bij plaatsen.

Vooraf nog een algemeene opmerking; Het schijnt bij den aanvang van een nieuw parlamentsjaar een noodzakelijke vereischte te zijn, dat er door dat gedeelte der troonrede, waarin een terugblik wordt geworpen op de twaalf maanden, die dan achter ons liggen, een optimistische wind waait. Bijna ieder jaar is dat merkbaar; zoo ook nu.

Verleden jaar, „gaf de algemeene volkswelvaart reden tot tevredenheid,” hoewel menig gezin dreigde ten onder te gaan in den economischen strijd en de werkstaking te Enschede ook verscheidene offers had gevergd. De afgelopen maanden brachten nog meer strijd, nog meerdere armoede; duizenden gezinnen zijn broodeloos gemaakt, honderden families zijn op straat geworpen; een frase als de bovengenoemde was nu zeer zeker wel allerminst op zijn plaats geweest. Welnu, men zweeg, men zweeg over al de ellende, die men dagelijks rondom zich kan zien, men zweeg over de uitgeteerde gezichten der vrouwen en kinderen, over den wanhoop der mannen. Maar wél is herdacht de strijd tusschen organisaties en maatschappijen, die oorzaak was van al die ellende, en die voor Dr. Kuyper geen ander kenmerk draagt dan dat van „een misdadige woeling”, die tegelijk het openbaar gezag en de maatschappelijke levensbeweging bedreigde”. Waarlijk, men moet wel prat gaan op zijn denkbeelden, de banden, waarin iemands ideeën gekluisterd zijn, moeten al een heel klein veld voor den gedachtengang beschikbaar stellen, wanneer men een massabeweging als de stakingen van 31 Jan. en de Aprilweek allen grond van recht durft ontzeggen. Begrijpt de minister dan niet, dat de waardeering van de daad dier menschen moet worden bepaald door de motieven, die hen ertoe voerden, dat in 't algemeen een handeling op zichzelf nooit het cachet van een schurkenstreek kan dragen en dat slechts de omstandigheden haar al dan niet daartoe stemmen?

En is dan de door de Koningin uitgesproken benaming moreel gewettigd?

Zeker niet, wanneer minister Kuyper zich had geplaatst op het standpunt, dat hij in die dagen had moeten innemen, dat van het hooghouden van een rechtvaardig gezag, in plaats van te steunen op het geweld van sabels en bajonetten, hetgeen hij blijkbaar als den eenigen uitweg heeft beschouwd, om een zuiver economischen strijd, die overigens buiten de regeering omging, den kop in te drukken.

Maar gaan we verder; in die dagen dan „bleek hoe vast het vaderland op zijn weermacht rekenen kon.” Het valt niet te ontkennen, dat in het leger, het meest conservatieve element uit onze geheele samenleving, de geest over het algemeen van dien aard was, dat vele der manschappen, onder invloed van den kastegeest, die hen zich doet beschouwen als vormende een afzonderlijke stand, in staat zouden zijn geweest, bij straatgevechten op de stakers te schieten (gelukkig waren ook daar lichtpunten: men denke aan het 7e Reg. te Amsterdam). Maar is het dan niet verdoemelijk stuitend, een jonge vrouw dank te hooren brengen aan die weermacht, omdat die mogelijkheid niet was buitengesloten?

Maar deze uitspraken der koningin bewijzen tevens, dat Dr. Kuyper niet heeft geschroomd haar te betrekken in den politieken strijd, terwijl men tot heden althans den schijn bewaarde van haar buiten en boven de partijen te willen laten. Met dit beginsel nu is formeel gebroken — als de koningin spreekt van de Aprilbeweging als van een „misdadige woeling”, dan toont zij daarmede op 't anti-revolutionaire partijstandpunt te staan, en mede de socialisten „buiten de geestelijke gemeenschap der natie” te sluiten. Want het is toch duidelijk, dat alleen dan objectief en on-

partijdig van misdaad sprake kan zijn, wanneer het handelt over een overtreding der strafwet, welke in 't voorjaar niet heeft plaats gehad.

„De bronnen van onzen welvaart vloeiden in menig opzicht op niet onbevredigende wijze. Wel hield de nijverheid zich niet dan met moeite op de bereikte hoogte staande, . . .” enz. Natuurlijk, niet onbevredigend; wie denkt er ook aan de werklieden die broodeloos werden gemaakt, aan de honderd ongelukkigen die eenige dagen geleden door de Maatschappij „de Schelde” op straat werden gezet, omdat „het moeite kostte, zich op de bereikte hoogte staande te houden?”

Misschien is het verschoonbaar; zelfs van het standpunt van een eersten minister kan men niet alles overzien, en zou het geen wonder zijn, wanneer het overgrootste deel der natie, de werklieden, aan zijn gezichtsveld onttrokken werden.

Maar toch, „de nuchterheid van geest, die zich in die dagen bij het overgrootste deel onzer werklieden openbaarde, doet hope koesteren voor een gezonden voortgang der arbeidersbeweging, tot wier welslagen ik door voortgezette sociale wetgeving wensch mede te werken.” We hebben gezien en de arbeiders hebben het tot hun schade ondervonden, waarin Dr. Kuiper's sociale wetgeving bestaat: de spreekwet en de uitzonderingswet, die aan 17000 werklieden een hunner voornaamste rechten ontnam, getuigen van de opvatting, die de minister omtrent deze categorie van wetgeving huldigt. Zijn er zoo meerdere in het vooruitzicht, dan wee de werkers!

Maar toch, er is weer veel moois beloofd: een uitkeering van Rijkswegen aan het openbaar- en bijzonder onderwijs, het beter tot haar recht doen komen van de viering van den wekelijkschen rustdag, uitbreiding van het stelsel van verzekering tot de ongevallen bij de zeevisscherij en tot gevallen van ziekte, een regeling ter verzekering tegen invaliditeit en ouderdom, een herziening van de armenwet, enz., te veel om op te noemen. Denkt men dan daarbij nog aan de reeks van wetten, welker behandeling voor het afgelopen jaar was bestemd, en waarvan het leeuwendeel in portefeuille is gebleven; denkt men aan de wijze, waarop beloften worden gedaan en nagekomen, dan welt er een gevoel van bitterheid in ons op, dan zien we in de snelvuurkanonnen, die weer zullen worden aangeschaft, zoovele bewijzen voor onze meening, dat al die uitgaven, al die moeite niet dienen om de positie van het volk, maar slechts die van den Staat, van de Regeering, van „Het Gezag” te versterken.

Het is moeilijk te gelooven van den man, die voor jaren als leider van de oppositiepartij heeft getoond, de nooden van ons volk te kennen, en te willen lenigen, maar het moet erkend: „Voorwaar, de mensch is meer dan één verscheiden!”

K.

Over Grootte Woorden in de Arbeidersbeweging en de „Intellectueelen”.

Er zijn bijkans zes maanden verlopen sedert de groote beweging in April van dit jaar, en er is sedert dien tijd zóóveel over en weer er over geschreven, dat het onderwerp langzamerhand van de orde zou geraken, ware het niet dat nu onlangs het rapport van de commissie van onderzoek weer de aandacht op deze treurige geschiedenis vestigde, en ware het niet, dat nog tal van slachtoffers, verlaten ook maar al te zeer door hun vroegere kameraden, met angst in het hart den komenden winter tegemoet zien.

Het is dat rapport van de commissie van onderzoek naar de oorzaken van de opheffing der algemeene werkstaking, dat mij herinnerde, aan mijn plan, om eenige dingen neer te schrijven, die, zoo ze al niet enkel op die staking betrekking hebben, toch daar weer te duidelijk op den voorgrond zijn getreden. Ik bedoel hiermee eenige, misschien harde, waarheden te zeggen aan diegenen onder de studenten of in 't algemeen onder de intellectueelen, die reeds bezig zijn met, of zich voorbereiden tot het actief deelnemen aan de arbeidersbeweging en het propageeren van de ideeën der sociaal-democratie.

Ik behoef te dezer plaatse niet mee te deelen, dat ik met de moderne beweging der arbeiders sympathiseer, van wier klasse ik ongetwijfeld de uitkomst verwacht, en het is juist die sympathie, die mij, naar mijn meening, het

recht geeft deze dingen te zeggen, die ik dan ook beschouwd wil zien, niet als het afbrekend veroordeelen van den tegenstander, maar als het eerlijk oordeel van den vriend, die bedoelt op te bouwen, waar zijns inziens gebouwd behoort te worden

* * *

Mijn opschrift doet al zien dat ik het over principiële of theoretische geschilpunten niet wil hebben: het gebruik, of liever het misbruik van groote woorden waarover ik wil schrijven behoort tot het gebied der tactiek, die zoo'n grooten invloed heeft op het verloop der sociale bewegingen van een land, en er het eigenaardige karakter van bepaalt.

Dat in de Nederlandsche arbeidersbeweging misbruik van groote woorden wordt gemaakt, behoef ik hier niet te betoogen — de anarchisten en de leiders van het Nationaal Arbeiders-Secretariaat weten er van mee te praten en men hoeft Oudegeest's artikel over de werkstaking in de Nieuwe Tijd maar door te zien om te weten, dat de geheele vakbeweging er mee bedorven kan worden, en ten deele ook bedorven is.

Nu kan ik mij dat gebruik van die groote woorden zeer goed begrijpen; ik begrijp, dat een arbeider, die voelt het onrecht, waaronder hij zelf lijdt, die inziet, dat zij, die niet werken volop, en zij die het wel doen te weinig te eten hebben, bitter wordt onder zijn arbeid, en het uitsprekt in de vergaderingen en op straat: dat hij haat de kapitalisten en dat zij de schuld zijn van den huidigen, voor hem zoo ongelukkigen, toestand.

Zóó zijn de eerste mannen der arbeidersbeweging vóórgegaan, en zoo volgen de andere — de groote woorden zijn gebruikelijk geworden op de volksvergaderingen; ze hebben trouwens veel van hun kracht verloren. Maar de groote woorden op zichzelf zijn het ook niet, die het kwaad voor de beweging zelve vormen — het zijn de te groote gedachten, die zij wekken, het is de verwarring, die zij stichten. Men is op de volksvergaderingen zóó zeer aan de groote woorden, en aan de daarmee gepaard gaande groote gedachten gewoon geraakt, dat een speech zonder die uitdrukkingen is als voedsel zonder specerij en de verwarring in uitdrukking en denkbeelden is zóó groot geworden, dat in den laatsten tijd 2 intellectueelen van de, door hen zelf niet begeerde overdrevenheid hunner uitdrukkingen het slachtoffer zijn geworden. (Ik bedoel de heeren Hugenholtz, en van der Goes.) Maar de vaagheid en onduidelijkheid hunner uitdrukkingen was zóódanig dat ook anderen gemakkelijk de dupe hadden kunnen worden. Als de heer van der Coes zegt: wij zeggen niet: de wapens neer: de wapens hier (of iets dat voor de ooren van het publiek op 't zelfde neerkomt), dan begrijp ik zeer wel, dat hij voor zich daarmee geen ondoordachte oproerprediking bedoelt, maar wie van de aanwezige arbeiders, leerlingen als ze voor een groot deel zijn van den heer Samson en consorten, zal hierin niet zien, eene aansporing tot geweld tegen politie en leger? En als in een motie gesproken wordt van „bestrijden met alle beschikbare middelen,” dan verstaat een sociaal-democraat, daaronder niet: het geweld, maar iedere onbewuste, of anarchistische arbeider doet dat wel. Dit zijn een paar voorbeelden, met talloze in woord en schrift te vermeerderen, waarbij intellectueelen, sprekende tot arbeiders, zich door de gewoonte van het gebruik van groote woorden en misschien door hun temperament, lieten verleiden, om dingen te zeggen op eene manier, zóó dat ze gevaarlijk kunnen worden voor hun publiek, en zóó dat ze gemakkelijk eene opvatting toelaten, die geheel in strijd is met de algemeene grondslagen van tactiek hunner eigen partij.

Dit nu noem ik, ofschoon verklaarbaar, onverantwoordelijk. Wanneer iemand onder de intellectueelen zich wil gaan wijden aan de arbeidersbeweging, dan moet hij de volle verantwoordelijkheid voor al zijn daden en woorden op zich kunnen nemen, dan mag hij zich nooit door zijn temperament, maar enkel door zijne rede, gegrond op zijne sociale beginselen laten leiden: wie anderen leiden wil, moet in de eerste plaats zichzelf beheerschen, en moet ook in staat en bij machte zijn zelfstandig stelling te nemen, ook tegenover degenen, wier belangen hij voorstaat, als deze naar zijne meening domme dingen doen. Dat de S.D.A.P. aan zichzelf verplicht was, aan „het anarchistisch avontuur” deel te nemen, begrijp ik, maar dan moet dat ook opgevat worden als een bewijs van de achterlijkheid onzer arbeidersbeweging, van het gebrek aan inzicht der meesten in de sociale ontwikkeling en dan is het plicht van diegenen, die wel dat betere inzicht hebben, om nu en in 't vervolg alle pogingen aan te wenden, om dat inzicht te vermeerderen.

En waar dat gebrek aan inzicht vooral bestaat door het anarchistisch element in de Nederlandsche arbeidersbeweging, dat juist in groote woorden zijn kracht moet zoeken, waar dus blijkt dat onze arbeiders voor die groote woorden maar veel te verantwoordelijk zijn, dan moet iemand, die als deelnemer aan de beweging zijn verantwoordelijkheid voelt, beginnen, met het gebruik van groote woorden allereerst zorgvuldig te vermijden, dan moet hij beginnen, met zichzelf nauwkeurig te controleeren in zijn woorden en ook in zijn gedachten; er is niets, dat zoo veel nuchterheid zoo veel koelheid van hoofd vereischt als de sociale wetenschap juist omdat zij zoo licht aanleiding geeft tot het verwekken der hartstochten, die haar ten kwade komen. Iemand, als intellectueel in bewustheid staande boven de groote massa, moet in de eerste plaats zichzelf beheerschen mag zich nooit laten meeslepen door zijn gehoor, of door het publiek waarvoor hij strijdt, om dingen te zeggen of te schrijven, die voor meerderlei uitlegging vatbaar zijn. Want het gebruik van gezwollen termen en vage uitdrukkingen komt dan al te vaak voort uit een zucht, om zijn publiek te behagen, om dat publiek naar den mond te praten. Men komt er licht toe, sommige dingen, waarvan men weet, dat verscheidenen het er niet mee eens zijn, slechts bij benadering en vaag aan te duiden, zoodat ook de tegenstanders, of de halve medestanders ze wel met hunne opvatting in overeenstemming kunnen brengen.

Ik denk hierbij aan uitdrukkingen als bedoelde: „verzet met alle beschikbare middelen”, zonder nadere toelichting, ik denk ook aan de talloze toespraken en manifesten tot de opgeroepen miliciens, waarbij hen geraden werd „waakzaam en solidair” te zijn, zonder meer, een paar staaltjes van deze algemeene kwaal.

Dergelijke dingen moesten, tenminste bij intellectueelen nooit kunnen voorkomen, — zij toch kunnen nauwkeurig weten de kracht der woorden, zij ook moeten nauwkeurig weten, wat ze bedoelen, en van hen heeft men recht te eischen, dat zij die bedoeling duidelijk, in gewone begrijpelijke termen, die geen twee uitleggingen toelaten, zullen uitdrukken, ook op gevaar van aldus niet populair te zullen worden, of hun populariteit te verliezen. Laat men toch kalm zijn en bedaard; juist een sociaal-democraat moet, dunkt mij, beter dan eenig ander, weten, dat niet de menschen de omstandigheden maken, dat niet opgewonden speeches, klinkende moties en enthousiaste vergaderingen met „daverend applaus” den socialen vooruitgang verhaasten, maar dat, meer dan deze dingen, een goede beoefening der sociale wetenschap, een ernstige studie, zonder spektakel, in de rustige binnenkamer, aan de wereld zal ten goede komen.

Er is bewustheid, noodig voor onze „ahnung”, ontwikkeling voor domheid, argumenten voor praatjes, zuivere redeneering voor holle frazen, begrip voor aangeleerde dogma's. De arbeidersbeweging die bestemd is, de wereld te omvatten, heeft meer behoefte aan één rustigen bewuste, die bouwend op eigen oordeel en eigen gezond verstand, zijn kennis vermeerdert en verspreidt onder de menschen, dan aan tien enthousiasten, die, voorzien van een dosis dogma's en gebruikelijke zinzendingen en frazen, in staat zijn een publiek te boeien, en een daverend applaus uit te lokken.

Er zijn er hier in Delft en ongetwijfeld ook in andere steden mét en zonder universiteiten verscheidenen, die van plan zijn, actief aan de sociale bewegingen te gaan deelnemen. Dat zij wel weten, wat zij doen — dat zij goed nagaan, of zij nuchter, verstandig, energiek genoeg zijn, om anderen te leiden, dat zij goed bedenken, of hun overtuiging diep, hun kennis groot genoeg is, dat zij vooral onderzoeken, of zij genoeg zelfstandigheid bezitten, om zelf te oordeelen, zich niet door dogma's te laten meeslepen, en, desnoods, eigen stelling te nemen ook tegenover degenen, wier belangen zij voorstaan, *) zijn zij hiervan niet zeker, dan behooren zij, in de toekomst, als leiders in de arbeidersbeweging niet thuis — dan is hun actief optreden in zaken, waar ook anderen dan zij zelve in betrokken zijn, die er meestal meer schade van kunnen lijden dan zij zelf, een onverantwoordelijke daad, die wel uit een op zich zelf mooi enthousiasme te verklaren, maar uit een maatschappelijk oogpunt niet anders dan te veroordeelen is.

S.

*) Ik laat hier buiten beschouwing de vraag, of het wenschelijk is, dat zooveel intellectueelen als vertegenwoordigers der arbeidersklasse optreden, en of het niet beter is, de vertegenwoordiging en het leiderschap zooveel mogelijk aan de arbeiders zelve over te laten.

(Zie vervolg Bijvoegsel.)

 ADVERTENTIEN.

Restaurant BÜHLER,

Houttuinen 2.
DELFT.

Specialiteit in geïmporteerde buitenlandse Bieren:

Münchner, Franziskaner-Bräu, Pilsner-Urquell.

 — **DINERS, DAG- EN AVONDSCHOTELS.** —

Prima qualiteiten Port-, Sherry- en andere Morgenwijnen.

Bordeaux-, Bourgogne-, Rijn- Moezel- en Champagnewijnen.

Levering aan huis tegen concurrerende prijzen.

 Prijscourant op aanvraag verkrijgbaar.

RIJJOOL.

 Ondergeteekende beveelt zich beleeft aan voor de levering van
APPELBOLLEN en SAUCIJZENBROODJES.
J. T. GUSSENHOVEN CUISINIER.

 Binnenwatersloot 30.

Billijke Voorwaarden
voor
PIANO-HUUR.

Boekhorststraat 149-149a,
DEN HAAG.

GOOSEN & SWAGERMAN.

PIANO'S.
VLEUGELS.
ORGELS.

TELEPHOON N°. 2051.

Café-Restaurant HOTEL CENTRAL.

Levering van Déjeuners, Dinners, Soupers, Koude en Warme Schotels.

Uitstekende gelegenheid om te Dineeren ook bij abonnement.

Verschillende appartementen voor Vergaderingen.

Pilsener Urquell. Franziskaner Leistbräu.
G. M. VAN DE SEIJP Hz., Cuisinier.

Bloemenmagazijn en Kweekerij
S. BRUIGOM,
 HOUTTUINEN. DELFT.
 — Telefoon 6. —

 Met 1sten prijs bekroond Nat. Tuinb. Tentoonstelling
 te Zeist, Augustus 1902.

Bouquetten, Kransen, Tafelversieringen,
 LOSSE BLOEMEN, enz.

 De Delftsche Stoomververij en
 Chemische Wasscherij

VAN

A. F. BOSMAN, Oude Delft 72,
 bericht dat hij zich tevens heeft ingericht tot het
**Fijn- en Glansstrijken van Boorden
 en Manchetten.**

— Spoedige aflevering. —

Slachtoffers.

Van degenen, die wegens hun meedoen aan de Aprilstaking door de spoorwegdirecties werden uitgesloten zijn nog steeds een goede 1000 niet in staat geweest, een nieuwen werkkring te vinden. Gedurende de zomermaanden hebben zij geleefd van de ondersteuning hun door de verschillende Comité's verstrekt, of van eenig tijdelijk, los werk, dat zij mogelijk hier en daar konden vinden.

Maar nu zijn de goede maanden voorbij, weldra staat de winter voor de deur. Dat beteekent dat de moeilijkheid om werk te krijgen nog oneindig veel grooter wordt, want de winter is voor de meeste bedrijven de slappe tijd, waarin ook de algemeene seizoen-werkeloosheid zijn intrede doet. En bovendien wordt het leven voor den werkmans dan veel duurder, doordien brandstof, licht en winterkleederen noodig zijn, en met een groot deel der weekverdiensten gaan strijken.

Met vertwijfeling moeten de uitgeslotenen de komende maanden tegemoet zien, wat dan ook blijkt uit de wanhoopsplannen, die zij hier en daar beramen, zooals 't houden van hongeroptochten. Waarlijk, ook zij, die de stakingsbeweging afkeurenswaardig, onverantwoordelijk, of zelfs misdadig achten moeten van oordeel zijn, dat de straf nu voldoende is geweest, dat het laten voortduren en verergeren der ellende, niet alleen van de mannen, maar tevens van de vrouwen en kinderen niet te verantwoorden is. Wij roepen daarom ieder op, om het zijne te doen tot leniging van den nood.

Maar niet alleen uit een oogpunt van menselijkheid, ook om andere redenen mag men niet langer lijdelijk toezien, hoe daar een duizend menschen kunstmatig werkeloos

worden gehouden. Deze toch zijn, als de machinisten, de treinsmeden, de bankwerkers, voor een groot deel hoogst bekwame arbeiders, en waar met den komenden winter, slapte in vele bedrijven dreigend is, vormen deze menschen een groot gevaar voor den levensstandaard van andere werklieden.

Door den nood gedrongen zullen zij tot elken prijs hun arbeidskracht moeten verkoopen en aldus den arbeiders, die zij vervangen kunnen, een doodelijke concurrentie aandoen. Waar nu toch wel iedereen overtuigd zal zijn, dat dit verlagen van den levensstandaard een groot kwaad is, moet hij medewerken dit te voorkomen, door de slachtoffers te steunen.

Deze menschen zijn gewend aan geregelde verdiensten. Gelukt het nu niet, hun vast werk te verschaffen, dan zullen zij onvermijdelijk tot blijvende armoede vervallen, waar deze nu nog een tijdelijk karakter draagt en zoodoende het groote leger der paupers, dat van de openbare liefdadigheid leeft, weer aanmerkelijk versterken, aldus ten slotte toch ten laste der meer gegoeden komende.

In 't belang der slachtoffers, in 't belang der arbeiders, in 't belang der meer gegoeden zelf vraag ik dus dringend om hulp vóór 't te laat is, vóór deze ongelukkigen totaal gedemoraliseerd tot blijvende ellende zijn vervallen, waaruit het niet mogelijk zal zijn, hen weer op te heffen. Wie een werkkring voor hen weet te vinden, doet het beste werk, maar in alle gevalle verzoeken wij om een geldelijke bijdrage. In 't voorjaar hebben de Delftsche Studenten f500 bijeengebracht. Moge nu spoedig dit bedrag bereikt en overschreden zijn. Voor 't in ontvangst nemen en expedieeren der gelden stelt zich de redactie van dit blad gaarne beschikbaar. De gelden zullen wekelijks hier verantwoord worden.

N. G. K.

Alle Teekenbehoefden

voor de Pol. School zijn voorhanden bij

Th. VAN LEIPSIG, Wijnhaven 3.

Teekenplanken, Teekenhaken,
Portefeuilles, Kokers, Driehoeken,
Maatstokken, O. I. inkt, Schetsboeken,
Waterverf, Teekenpapier.

DICTAATCAHIERS

voorzien van étiquetten naar keuze.

A contant met 5 pCt. korting.

HUREN VAN PIANO'S

van af f 4,— per maand.

ORGELS f 2,— per maand.

H. H. Studenten en allen, die daar gebruik van maken, vraagt conditiën.

Piano- en Orgel-Magazijn,
F. J. RAAR, Nieuwstraat 6 - Delft,

IJ. VAN WOERDEN,

Choorstraat 11.

Prima kwaliteit versche

Delftsche Roomboter,

van naamstempel voorzien; zuiverheid gewaarborgd.

◆ Gruyère kaas. ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆

◆ ◆ ◆ ◆ Edammerkaasjes. ◆ ◆ ◆ ◆

◆ ◆ ◆ ◆ Roomkaasjes. ◆ ◆ ◆ ◆

NETTE EN VLUGGE BEDIENING.

Choorstraat 11.

Te huur op een der mooiste standen van DELFT:
twee ongemeubileerde KAMERS
of naar verkiezing gemeubileerd.

Adres: hoek OUDE DELFT en NIEUWSTRAAT.

Gelegenheid voor KOFFIEDRINKEN
voor 5 á 6 Heeren. Billijken prijs.

Adres OUDE DELFT 235.

Civiel-Ingenieur te Delft
repeteert WISKUNDE

voor de examens B aan de Pol. School.

Brieven gelieve men te adresseeren aan den Heer
J. WALTMAN Jr., onder n°. 3028s-w.

GROOTE KEUZE:

Studeerlampen

met porcelein en zijden kappen.

J. B. LORREWA, Koornmarkt 22.

Magazijn van Gas- en Waterleidingartikelen.

Restaurant Bühler,

HOUTTUINEN 2, DELFT.

Verwacht tegen het einde dezer week:

Märzen-Bier.

Specialiteit der Brouwerij „Zum Franziskaner-Keller“ van JOS. SEDLMAIJER te München.

Krachtig! Pittig!

20 cts per half Literglas.

Ommetocht van
NIKEPHOROS II PHOCAS,
 binnen Byzantium, na zijne
 Kroning tot Keizer in 963,

door J. J. R. DE WETSTEIN PFISTER.

(Maskerade XIe Lustrum van het Delftsch Studenten Corps.)

Album van 14 gekleurde platen (plaatgrootte 21 × 35 cM.; papierformaat 40 × 57 cM.) gedrukt in 10 kleuren, naar de aquarellen van den Heer DE WETSTEIN PFISTER, benevens 5 titelbladen naar pentekeningen van denzelfden kunstenaar, waarvan 1 hoofdtitel en 4 voor elke afdeeling van den stoet. Een sierlijke portefeuille omsluit het geheel.

Prijs *f* 12,50.

Voorhanden bij den Uitgever

J. WALTMAN Jr., te Delft.